

Ella ei turnada – per restar

La secunda grupp dils dus cristagls-gigants da Lumbrein, quella ch’ei stada naven duront 20 onns da siu liug d’origin, ei returnada. L’uniun Pro Lumerins ed il cavacristallas Michael Flepp han beneventau la «Steila dils quater vents» en siu alloschi definitiv ella casa lumerina.

AUGUSTIN BEELI/FMR

«Oz tuorna ella a casa, definitivamein» ha *Gian Derungs* manegiau ier endamaun entuorn las nov e mesa. La firma da transport che haveva menau gl’object da Winterthur a Cuera, ed in meins pli tard da leu a Glion, ei arrivada cul camiun e la punt hidraulica. Gia da scargar e deponer il cristagl famus el dretg liug ha ei duvrau lavur da precisium. Ier mesjamna ha la squadra da quater luvriers ch’ein disai da bardigliar puspei stuiu metter ina punt, luvrar cun schirella, tschentas e cozzas. Paupra sch’il cristagl fuss sederschs ed havess rut in dils pézs duront il transport.

Liug definitiv – suenter 15 milliuns onns

«Igl ei bi da veser che quella grupp retuorna suenter esser stada 20 onns giu la Bassa», ha il president dalla Pro Lumerins manegiau. El e siu consuprastont *Elmar Collenberg* ein vegni ora Glion per assister al transport anen, anavos ella regiun da derivonza. 15 milliuns onns eis el staus zuppaus el cuvel dil Péz Regina, lu 20 onns naven da Lumbrein. Ussa survegn el in liug dign e bi ella vischinonza dil fargliun en Casa d’Angel. Aposta per exponer il cristagl han ils da Lumbrein adattau l’anteriura stizun el plaunsut dall’ustria Lumerina.

Michael Flepp ed Alfons Derungs permiert han scuviert 2002 ella costa dil péz Regina duas gruppas da cristals da dimensiuns enormas. Ensemen

Gian Derungs, Elmar Collenberg, Michael Flepp ed Olga Schreiner dalla fundaziun SKKG.

FOTOS DANIELA DERUNGS

peisan ellas pli che duas tonnas. Grazia all’anteriura vischnaunca da Lumbrein ed a Lumnezia Turissem ei ina da quellas restada a Lumbrein. Aposta pil cristagl han ils da Lumbrein fundau ina uniunpurtadra, la Pro Lumerins. Dapi l’avertura dalla

Casa d’Angel san visitaders admirar il cristagl en siu «cuvel» el plaunterren dalla casa.

Il fargliun ei daferton staus sin viadi giu la Bassa ed egl’exteriur. Gl’onn 2004 haveva il mecen da cultura Bruno Stefanini (1924–2018) garegiu el. Mi-

chael Flepp ha vendiu il gigant alla fundaziun SKKG digl’interprendider da Winterthur.

Il crap-prezius culla tschenta da metal

«Steila dils quater vents» ha Michael Flepp numnau la grupp culs pézs. Ils davos onns ha la fundaziun deponiu quella en in da ses tschalèrs a Winterthur. Per saver exponer e dar agl’object dapli aunc dapli vigur haveva Bruno Stefanini schau far per quel in sochel cun ina tschenta da metal ed in luscard. *Walter Probst* da Sevelen ha fatg la lavur. «Quella decoraziun da bronz ha dau bia damondas», ha *Ursina Jecklin*, la menadra dil Museum Regiunal Surselva, tradiu alla FMR. «Ch’il luscard ei sil cristagl ha in senn», ha Michael Flepp sincerau. Igl ei ina historia ch’ei cumbinada culla lavur stentusa el fuorn.

Mesjamna ei il cristagl cuagl’element decorativ returnaus a Lumbrein. La Pro Lumerins garantescha alla fundaziun SKKG ch’el ei en buns mauns. Las partidas han fixau ina cunvegna d’emprest a liunga durada. Avon exact in onn era il «toc» da varga ina tonna returnaus el Grischun. Emprema staziun ei stada la biblioteca dil marcu da Cuera e sil zercladur 2022 eis ella vegnida a Glion. El Museum Regiunal Surselva ha ella fatg part dall’exposiziun speciala Schichtwechsel-La Surselva. Ils 29 da fenadur 2023 inaugurescha la Pro Lumerins officialmein il cuvel dalla «steila dils quater vents».

Buca sempel: trer e drizzar ina tonna e miez.

La menadra dil Museum Regiunal Surselva dat adia al cristagl.

Ursina Jecklin lai buca ir bugen l’attracziun.

Mintga péz ei in schenghetg dalla natira.

Il luscard silla grupp ei cumbinaus cun ina historia per sesez.

In souvenir – in toc cristagl ch’ei ruts naven.

Lavur da millimeters da bardigliar il toc.

Finalmein: il losch cristagl ei en siu «cuvel» a Lumbrein.

Gl’anflader seregorda dils strapazs.